

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Klimatförändringarnas inverkan på regionerna: en bedömning av den europeiska gröna given

(2021/C 37/07)

Föredragande:	Andries GRYFFROY (BE-EA), ledamot av en regional fullmäktigeförsamling: Flamländska parlamentet
Referensdokument:	Remiss från rådsordförandeskapet i enlighet med artikel 41 b i

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Utformning av genomförandet av den gröna given på alla nivåer som ett viktigt instrument för grön återhämtning i riktning mot ett klimatneutralt Europa

1. Enligt UNDP:s uppskattningar genomförs mer än 70 % av åtgärderna för att begränsa klimatförändringarna och upp till 90 % av klimatanpassningsåtgärderna av lokala och regionala myndigheter. Lokala och regionala myndigheter genomför 70 % av all EU-lagstiftning, vilket motsvarar en tredjedel av de offentliga utgifterna och två tredjedelar av de offentliga investeringarna. Målet att uppnå klimatneutralitet senast 2050, liksom det om att stärka motståndskraften på lokal och regional nivå, måste därför eftersträvas i samarbete med och med stöd av lokala och regionala myndigheter.
2. Den gröna given är ett nyckelinstrument för EU när det gäller att uppnå målen i Parisavtalet, fullt ut genomföra FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling samt ge ett ambitiöst EU-bidrag till den globala ramen för biologisk mångfald efter 2020 ⁽¹⁾. ReK betonar vikten av att anta förnyade mål för 2030 för att hålla den globala temperaturökningen långt under 2 °C över de förindustriella nivåerna och fortsätta ansträngningarna för att begränsa temperaturökningen ytterligare till 1,5 °C, i enlighet med Parisavtalet. Kommittén understryker att man i samband med de mål som ska uppnås bör beakta varje medlemsstats rätt att fastställa sin energimix med respekt för särdrag och omständigheter och i linje med principen om teknikneutralitet. Kommittén påminner om att klimatförändringarna påverkar alla europeiska regioner och att de långtgående konsekvenserna för hälsan, miljön och ekonomin, som kan skilja sig åt mellan regionerna, kräver omgående åtgärder och radikala insatser för att omvandla utmaningarna till möjligheter.
3. Kommittén betonar att den gröna given erbjuder omistliga möjligheter när det handlar om att främja hållbara, resurseffektiva och innovativa lösningar för lokal och regional hållbar utveckling. Den kan bidra till att trygga en mer hållbar, konkurrenskraftig och motståndskraftig ekonomi i Europa och tillhandahålla inspiration, ledarskap och en global modell för att uppnå klimatneutralitet och grön återhämtning.
4. För att säkerställa ett framgångsrikt genomförande av den gröna given måste insatserna fastställas i enlighet med en nedifrån och upp-strategi och fördelas rättvist mellan EU:s regioner i enlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, samtidigt som man tillåter den flexibilitet som krävs för att säkerställa deras kostnadseffektivitet.
5. Covid-19-krisen har visat hur sårbara våra samhällen är och att deras motståndskraft mot ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker måste stärkas. Kommittén bekräftar den centrala roll som EU:s nya återhämtningsinstrument spelar när det gäller att stödja EU:s återhämtning samtidigt som man banar väg för en grönare och rättvis omställning och en mer hållbar framtid.
6. ReK efterlyser ett erkännande av flernivåstyre för att på ett effektivt sätt koppla målen i den gröna given till en grön återhämtning för Europa. Kommittén understryker hur det breda spektrum av teman som den gröna given omfattar skapar en grogrund för integrering av nya och befintliga planer i olika sektorer, för att utforma och driva på åtgärder med hänsyn till behoven och mervärdet i det lokala sammanhanget och komplettera nationella insatser, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

⁽¹⁾ Städer och regioner med biologisk mångfald efter 2020 vid FN:s 15:e partskonferens för konventionen om biologisk mångfald och i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 (COR-2020-00539) (EUT C 440, 18.12.2020, s. 20).

7. ReK understryker att nationella planer för återhämtning och resiliens utgör ett tillfälle som vi inte får missa att maximalt utnyttja flernivåstyret. Dessa åtgärder måste backas upp av lämpliga regelverk och resurser genom att de lokala och regionala myndigheterna involveras fullt ut i utformningen och genomförandet av planerna och genom att de ges direkt tillgång till EU-medel.

8. ReK påminner om Europeiska miljöbyråns analys som visar hur ett bristande genomförande av EU:s miljölagstiftning oftast är resultatet av en ineffektiv samordning mellan lokala, regionala och nationella myndigheter som förvärras av bristande administrativ kapacitet och otillräcklig finansiering, brist på kunskap och data, otillräckliga mekanismer för säkerställande av efterlevnad och bristande politisk integration. Kommittén efterlyser därför en systematisk förstärkning av den vertikala integrationen för att ta itu med luckor i ambitionsnivån, anpassa tidsramarna för genomförandet och prioriteringarna för investeringar, begränsa överlappande åtgärder samt motstridiga eller osammanhängande förfaranden och täppa till luckor i befintlig politik och lagstiftning (?).

9. Samtidigt som en kontinuerlig dialog mellan medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna starkt uppmuntras i förordningen om styrningen av energiunionen har erfarenheter såsom i fråga om de nationella energi- och klimatplanerna visat att det kan vara en utmaning att skapa en strukturerad process för engagemang och samråd på alla förvaltningsnivåer (?). ReK anser att denna energi- och klimatdialog på flera nivåer bör främjas ytterligare och utökas till alla områden inom den gröna givens för att garantera den samstämmighet som krävs för att maximalt utnyttja resurser, åtaganden och planer på ett lämpligt sätt. Mot bakgrund av erfarenheterna av ReK:s klimat- och energidialoger på flera nivåer upprepar kommittén att man är redo att inrätta en permanent plattform för en dialog om den gröna givens på flera nivåer. ReK betonar att en nedifrån och upp-strategi och anordnandet av obligatoriska samråd med lokala och regionala myndigheter bör garanteras vid utarbetandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens för att säkerställa att politiken för den gröna givens integreras på ett samordnat och effektivt sätt (*). ReK uppmanar kommissionen att även bygga vidare på erfarenheterna av genomförandet från ReK:s nätverk av regionala nav.

10. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheternas strategiska bidrag är avgörande för att säkerställa att principen om att inte vålla skada tillämpas när det gäller att göra den gröna givens till en sysselsättningsskapande, hållbar och rättvis motor i linje med lokala och regionala behov. ReK välkomnar utkastet till den nya Leipzigstadgan, som lyfter fram de lokala och regionala myndigheternas potential för att skapa förändring genom att uppmana till användning av integrerade stadsplaneringsprocesser som samordnas genom integrerade lokalt förankrade flernivåstrategier baserade på deltagande, såsom integrerade territoriella investeringar. ReK uppmanar kommissionen att visa större engagemang för EU-agenandan för städer och att införliva den i den gröna givens och digitala initiativ (?).

11. De lokala och regionala myndigheterna är bäst lämpade att engagera sina lokalsamhällen, locka privata investerare och genomföra ambitiösa åtgärder i tid, inte bara som förvaltare utan även som tjänsteleverantörer. De kan anta heltäckande lokala gröna givar med beaktande av olika lokala ekonomiska, sociala, geografiska och miljömässiga förhållanden.

12. ReK uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra det möjligt för lokala och regionala myndigheter att agera som viktiga partner i EU:s arbete för klimatneutralitet, stödja lokala och regionala åtaganden om att utveckla lokala gröna givar, i likhet med de som tillkännagavs i Mannheim-meddelandet, och genomföra lokalt förankrade klimatkontrakt och klimatpakter⁽⁶⁾ som utformats i samarbete med medborgare och viktiga intressenter, däribland näringslivet och industrin samt forsknings- och innovationssektorn.

13. Kommittén föreslår ett samarbete med kommissionen för att lansera en europeisk regional resultattavla som omfattar tydliga, riktade och användarvänliga indikatorer som kan mäta och övervaka genomslaget för den gröna givens på regional nivå (Nuts 2) i samordning med det övervakningssystem som planeras inom ramen för det åttonde miljöhandlingsprogrammet. Eftersom EU:s regioner har mycket olika utgångslägen och utvecklingsbanor skulle resultattavlan göra det möjligt att visa vilka framsteg som gjorts i genomförandet av den gröna givens, kartlägga eventuella

(?) Vägen till EU:s åttonde miljöhandlingsprogram (COR 2018-01672) (EUT C 168, 16.5.2019, s. 27).

(?) En EU-omfattande bedömning av nationella energi- och klimatplaner

(*) Att genomföra paketet för ren energi: de nationella energi- och klimatplanerna som ett verktyg för lokal och territoriell styrning i en strategi för klimat samt aktiv och passiv energi (COR-2019-00618) (EUT C 39, 5.2.2020, s. 33).

(?) Förnyelse av Leipzigstadgan om hållbara städer i Europa (COR-2019-04829) (EUT C 440, 18.12.2020, s. 119).

(6) Europeiska klimatpakten (COR-2020-01360) (EUT C 440, 18.12.2020, s. 99).

hinder samt föreslå lösningar för regioner som släpar efter och utbyta bästa praxis från de regioner som kommit längst. Gemensamma forskningscentrumet skulle kunna ge kommissionen och Europeiska regionkommittén metodstöd för att utveckla en sådan resultatavla, som är anpassad till relevanta organ och institutioner som exempelvis Europeiska miljöbyrån.

14. ReK välkomnar kommissionens förslag att inrätta en europeisk klimatpakt som syftar till att engagera medborgarna och deras lokalsamhällen i utformningen av konkreta klimat- och miljöåtgärder på fältet. Kommittén upprepar att de lokala och regionala myndigheterna är redo att arbeta i partnerskap med EU-institutionerna, medlemsstaterna och alla berörda parter inom klimatpakten för att gemensamt eftersträva målen om klimatneutralitet och genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling ⁽⁷⁾. ReK anser att kapacitetsbyggande aktiviteter bör vara kopplade till finansieringsinstrument för att säkerställa att de planer och åtgärder som utformas av städerna och regionerna kan genomföras.

Tillhandahålla globala lösningar genom att genomföra den gröna given på lokal och regional nivå

15. ReK betonar att den gröna given endast kommer att leda till ett starkare, mer hållbart och inkluderande EU om man säkerställer både horisontell och vertikal integration på alla förvaltningsnivåer och om medborgarna aktivt tar ett eget ansvar för energiomställningen. Kommittén uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna de lokala och regionala myndigheternas roll som närmaste allierade i denna process, inte bara som genomförandepartner utan även i samband med processen för att fastställa våra rättsliga, finanspolitiska och finansiella ramar på alla nivåer, i enlighet med ett (verkligt) system för flernivåstyre.

16. De lokala och regionala myndigheterna har en privilegierad ställning när det gäller att arbeta direkt med människor och främja en förändring i medborgarnas beteende i riktning mot mer hållbara konsumtionsmönster, vilket ger dem möjlighet att ta fram genomförbara lösningar och fungera som levande laboratorier för nya idéer och ny kunskap ⁽⁸⁾ samt att främja antagandet av ambitiösa men realistiska mål genom att integrera dem i åtgärder, tjänster och prioriteringar i det samhälle som de företräder. ReK understryker att de lokala och regionala myndigheterna ansvarar för att genomföra klimatåtgärder och att man behöver förbättra kommunikationen och utbildningen om klimatet som nödvändiga verktyg för att ge medborgarna egenansvar och för att de ska kunna bli välinformerade aktörer i dessa insatser. Kommittén betonar att höjningen av målet för 2030 inte bör utgöra en avskräckande faktor utan snarare bör underlätta och möjliggöra verkningfulla klimatåtgärder.

17. Inför COP26 uppmanar ReK kommissionen att betona den uttalade roll som regionalt och lokalt fastställda bidrag spelar och hur dessa bidrar inom ramen för EU:s reviderade nationellt fastställda bidrag enligt Parisavtalet och att, mer allmänt, aktivt främja det fortsatta erkännandet och direkta deltagandet av de lokala och regionala myndigheterna i genomförandet av Parisavtalet och i UNFCCC-processen.

18. De lokala och regionala myndigheterna är centrala aktörer när det gäller att förbättra efterlevnaden av målen för hållbar utveckling, särskilt mål 11 och 17. ReK påminner om att det i rapporten om hållbar utveckling i Europa 2019 ⁽⁹⁾ fastställs att klimat, biologisk mångfald, cirkulär ekonomi och konvergens i levnadsstandard mellan länder och regioner är de största utmaningarna för EU när det gäller att uppnå målen för hållbar utveckling. Kommittén rekommenderar eftertryckligen att man säkerställer en harmoniserad ram och uppmanar EU att vidta de åtgärder som krävs för att visa ledarskap på både europeisk och global nivå när det gäller genomförandet av målen för hållbar utveckling.

19. ReK upprepar vikten av ett kontinuerligt engagemang från de lokala och regionala myndigheternas sida i varje steg i planeringsprocessen för återhämtning och resiliens, det vill säga när det gäller att slå fast prioriteringar, utforma planerna, fördela resurser och fastställa investeringar. Kommittén uppmanar EU-institutionerna att kontinuerligt förlita sig på stöd och insikter från Europeiska regionkommittén och ReK:s arbetsgrupp om den gröna given på lokal nivå för att främja genomförandet av den gröna given och en effektiv återhämtning.

Koppla samman och söka synergier för att påskynda genomförandet genom systematiska strategier

20. ReK uppmanar kommissionen att ägna särskild uppmärksamhet åt prissättningssystemet för koldioxid. Klimatomställningen kräver nya investeringar – särskilt i den privata sektorn – för anpassning och begränsning. För att locka till sig de investeringar som krävs bör priset på koldioxid fastställas på en förutsägbar och lämplig nivå. Ett sådant system torde uppmuntra energiföretag och andra företag att spela en framträdande roll när det gäller att uppnå klimatmålen och skapa nya koldioxidneutrala lösningar. Ett effektivare prissättningssystem för koldioxid, inbegripet en mekanism för

⁽⁷⁾ Europeiska klimatpakten (COR-2020-01360) (EUT C 440, 18.12.2020, s. 99).

⁽⁸⁾ Vägen till EU:s åttonde miljöhandlingsprogram (COR 2018-01672) (EUT C 168, 16.5.2019, s. 27).

⁽⁹⁾ <https://www.sustainabledevelopment.report/>

koldioxidjustering vid gränserna, krävs för att göra koldioxid till en transparent del av det ekonomiska systemet och främja omställningen till klimatneutralitet. Ett sådant system bör utformas så att det uppmuntrar energiföretag och andra företag att skapa nya koldioxidneutrala lösningar. Detta skulle skapa nya lika villkor för hållbara åtgärder och är ett viktigt verktyg för att göra koldioxid till en transparent del av omställningen på samtliga nivåer och inom samtliga sektorer. ReK uppmanar EU att inta en stark ledarroll globalt för att utveckla det nödvändiga systemet fram till 2030 och förhandla fram liknande inslag med sina globala handelspartner.

21. Kommittén ställer sig bakom Europaparlamentets uppmaning om att fastställa en nettoväxthusgasbudget för EU-27, som grundar sig på de senaste vetenskapliga beräkningar som används av FN:s klimatpanel, och som motsvarar unionens skäligen andel av de återstående globala utsläppen i linje med målen i Parisavtalet och blir vägledande vid fastställandet av unionens utvecklingsbana på väg mot nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050.

22. De lokala och regionala myndigheterna står i frontlinjen för den gröna återhämtningen. Dessa myndigheter integrerar redan målen för hållbar utveckling i sina lokala planer och regionala strategier⁽¹⁰⁾, som kan utgöra en viktig utgångspunkt för ett kostnadseffektivt genomförande av lokala och regionala gröna givar där man kopplar samman flera sektorsinriktade planer och strategier och utvecklar lämpliga indikatorer för övervakning och utvärdering av effekterna.

23. ReK påpekar behovet av att rationalisera och koppla samman det stora antalet befintliga EU-finansierade initiativ som riktar sig till den lokala nivån och som bidrar till genomförandet av målen för hållbar utveckling och Parisavtalet genom att fokusera på en eller flera sektorer (t.ex. borgmästaravtalet, överenskommelsen om gröna städer, nätverket av Europas miljöhuvudstäder, det europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer, 100 klimatneutrala städer och utmaningen för intelligenta städer samt andra initiativ som inte direkt finansieras av EU, såsom Under2 Coalition). ReK uppmanar kommissionen att bidra till att skapa en tydlig översikt över de olika tillämpningsområdena och egenskaperna för befintliga EU-finansierade initiativ som är kopplade till den gröna given och som är avsedda för lokala och regionala myndigheter, för att ge bättre vägledning för deras engagemang.

24. ReK menar att genomförandet av den gröna given kommer att kräva flexibla och innovativa lösningar och nya affärsmodeller för att omvandla lokal och regional infrastruktur och lokala och regionala ekosystemtjänster för ett fossilfritt samhälle, inbegripet smart digital teknik och grön och blå infrastruktur, för att förbättra kvaliteten på våra offentliga miljöer, stödja anpassningen till klimatförändringarna, öka den biologiska mångfalden och stödja folkhälsan och livskvaliteten. Kommittén välkomnar de prioriteringar som fastställts, men understryker behovet av att stärka kopplingarna mellan dem, stärka diversifieringen av produktionen och kostnadseffektiviteten och prioritera dem med större sysselsättningskapande potential så att den gröna given kan driva på återhämtningen. Det handlar bland annat om följande:

- Renoveringsvägen för privata och offentliga byggnader samt utfasning av fossila bränslen vad gäller uppvärmning och kylning.
- Ren rörlighet och rena transporter.
- Cirkulär ekonomi och hållbara jordbruksbaserade livsmedelssystem.
- Biologisk mångfald och ekosystemförvaltning.
- Naturbaserade lösningar och stadsförgröning.
- EU:s nollföroreningsstrategi.
- Digitalisering.
- Hälso- och miljöpolitik.
- Strategier för motståndskraft som integrerar sammanhållnings-, landsbygdsutvecklings-, hälso- och miljöpolitik.
- Främjande av ett snabbt och konsekvent införlivande av paketet för ren energi, med ett skyndsamt antagande av EU:s klimatlag för att anpassa EU:s klimat- och energilagstiftning till det höjda klimatmålet för 2030 på vägen mot klimatneutralitet 2050.

⁽¹⁰⁾ Bland dessa strategier kan Malmö, Mannheim och Vallonien nämnas.

- Övergång till en hållbar blå ekonomi.
- En hållbar och rättvis energiomställning som främjar ett direkt engagemang från medborgarna och tillgång till säker och överkomlig energi för alla.

25. ReK framhåller att den gröna given utgör en möjlighet att skapa en mer systematisk strategi för att påskynda integreringen av energisystemen, sektorskopplingen och genomförandet av smart sektorsintegrering och specialisering samtidigt som man stärker energitryggheten, skyddar folkhälsan och miljön och främjar tillväxt, innovation och globalt industriellt ledarskap. ReK betonar i detta hänseende att energiomställningen kommer att behöva genomföras med hjälp av en övergripande strategi som tar itu med såväl energirelaterade aspekter som sociala, industriella, områdesspecifika, miljörelaterade och kulturella sådana, med beaktande av varje regions särdrag och i synnerhet särdragen hos de mest sårbara regionerna, såsom kol- och koldioxidintensiva regioner, öar och de yttersta randområdena.

26. ReK erinrar om att särskild tonvikt bör läggas vid regioner med isolerade energisystem, med stor potential när det gäller förnybara resurser och för vilka det ännu inte finns några innovativa tekniska lösningar som möjliggör sammankoppling.

27. Även om innovation spelar en nyckelroll i utvecklingen av ett mer hållbart och motståndskraftigt EU påminner kommittén om att det redan finns en lång rad tekniska lösningar för ett kostnadseffektivt och klimatneutralt Europa på marknaden och att dessa bör utnyttjas – studier visar exempelvis att man med befintlig teknik kan minska koldioxidutsläppen med upp till 86 %⁽¹⁾ i ett sammanlänkat energisystem. Kommittén efterlyser ytterligare forsknings- och utvecklingsinsatser på detta område. ReK framhåller att dessa lösningar och bästa praxis bör vara lättillgängliga för lokala och regionala myndigheter genom klimatpakten för att främja ömsesidigt lärande och EU-omfattande samarbete.

28. ReK understryker att lokala och regionala myndigheter möter flera hinder kopplade till bristen på ekonomiska och mänskliga resurser samt till befintliga strategier, bestämmelser och organisationsstrukturer. Sammanhängande, stabila och förutsägbara regelverk, förenkling av mekanismerna för förberedelse av projekt, kapacitetsuppbyggnad och skräddarsytt tekniskt stöd skulle hjälpa lokala och regionala myndigheter att säkra investeringar i ambitiösa projekt och utveckla finansiellt gångbara projekt.

Påskynda Europas gröna återhämtning genom att tillhandahålla lämpliga mandat och finansiering för genomförande av den gröna given på lokal nivå

29. Återhämtningen efter covid-19-krisen är en utmaning som måste bemötas med en systematisk strategi för att investera, stödja och främja en mer hållbar väg för Europa, i synnerhet de lokala och regionala myndigheternas kraftfulla åtgärder för att mildra krisens negativa socioekonomiska effekter. Kommittén är övertygad om att återhämtningsinstrumentet Next Generation EU⁽¹²⁾, och i synnerhet öronmärkningen av 37 % av dess budget på 750 miljarder euro för att uppfylla målen i den gröna given, och det högre målet i den fleråriga budgetramen för klimatrelaterade åtgärder kommer att få EU på rätt spår för att uppnå sina klimatmål.

30. ReK välkomnar möjligheten för Fonden för en rättvis omställning att stödja omskolning av arbetstagare genom att öka utbudet av utbildning och yrkesutbildning, vilket bidrar till att skapa nya ekonomiska möjligheter, samtidigt som man främjar social rättvisa och motståndskraft i framför allt utsatta regioner, särskilt de vars produktionsstruktur inte är tillräckligt diversifierad. Kommittén understryker vikten av att främja arbetskraftskompetens som är relevant för den gröna given som en del av den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft, genom att använda EU:s kompetenspakt och de europeiska kompetenspartnerskapen och stärka den allmänna utbildningen och medvetenheten för att främja beteendeförändringar i riktning mot mer hållbara vanor som minskar miljöpåverkan.

31. Kommittén anser att finansieringen bör samordnas med sammanhållningspolitiken 2021–2027 för att stärka de operativa programmen och miljöanpassa dessa ekonomier. Kommittén betonar vikten av Eruf och det nya återhämtningsinstrumentet för att främja genomförandet av den gröna given.

⁽¹⁾ Heat Roadmap Europas scenario för 2050 jämfört med 1990, Quantifying the Impact of Low-carbon Heating and Cooling Roadmaps (EN)

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_20_940

32. Kommittén uppmanar EU-institutionerna att tillämpa principerna om partnerskap och flernivåstyre och en stark lokal och regional dimension samt säkerställa ett obligatoriskt deltagande av lokala och regionala myndigheter i utarbetandet av planerna för återhämtning och resiliens⁽¹³⁾, samtidigt som man främjar en inkluderande, tillgänglig och öppen process på alla nivåer.

33. Kommittén uppmanar institutionerna och medlemsstaterna att inrätta bättre finanspolitiska ramar och avskaffa subventionerna till fossila bränslen snarast i syfte att skapa lika villkor för förnybar energi, uppmuntra beteendeförändringar och generera resurser till stöd för en rättvis omställning. ReK betonar vikten av att garantera en hållbar omställning som kan främja social och ekonomisk sammanhållning.

34. Trots att lokala och regionala myndigheterna har begränsad kapacitet att generera inkomster för sin budget genom lokala skatter och avgifter står de för 65 % av de klimat- och miljörelaterade offentliga investeringarna, samtidigt som covid-19-krisens effekter på deras finanser och verksamhet kommer att fortsätta att vara mycket kännsbara under de kommande åren. ReK efterlyser därför direkt tillgång till finansiering från EU-nivån och samordnade program på alla förvaltningsnivåer, i synnerhet investeringsplanerna till stöd för den gröna given och återhämtnings- och resiliensplanerna.

35. Kommittén upprepar sin uppmaning om att minska byråkratin och förenkla mekanismerna för förberedelse av projekt och för deltagande i initiativ för kapacitetsuppbyggnad inom lokala och regionala myndigheter och välkomnar kommissionens åtagande att förbättra riktlinjerna för reglering för att ta itu med hållbarhets- och innovationsfrågor.

36. Grön budgetering⁽¹⁴⁾ är ett effektivt verktyg i det finanspolitiska beslutsfattandet som kan bidra till att utvärdera och förbättra anpassningen av nationella och subnationella⁽¹⁵⁾ utgifter och förfaranden för inkomster och resursfördelning till målen för miljö och hållbar utveckling.

37. ReK betonar vikten av att involvera lokala och regionala myndigheter i fastställandet av EU:s taxonomi för att bättre kunna identifiera klimat- och hållbarhetssäkra investeringar. Taxonomins kriterier och hanteringen av den bör förbättra investeringarnas hållbarhet utan att öka den administrativa bördan och avskräcka från investeringar. Lokala och regionala myndigheter stöder fortfarande på stora hinder när det gäller att förvärva den sakkunskap som krävs för att utveckla finansiellt gångbara projekt och få tillgång till medelstora till stora investeringar⁽¹⁶⁾.

38. Kommittén välkomnar den gradvisa ökningen av den finansiering som Europeiska investeringsbanken (EIB) i egenskap av EU:s klimatbank avsätter för klimatåtgärder och miljömässig hållbarhet. ReK upprepar sin uppmaning om att man bör fortsätta att tillhandahålla skräddarsytt tekniskt stöd för att hjälpa lokala och regionala myndigheter. Kommittén uppmanar EIB och kommissionen att förbättra lokala och regionala myndigheters tillgång till program och stödet till utveckling av finansiellt gångbara projekt, bland annat för mindre projekt genom att sammanföra dem för att skapa de stordriftsfördelar som krävs.

39. ReK understryker behovet av att stärka de lokala och regionala myndigheternas förmåga att locka till sig och mobilisera privat finansiering genom instrument som gröna obligationer, aktiefonder och mekanismer för att slå samman finansiering för att främja den gröna återhämtningen. Kommittén välkomnar att EU:s stadsfacilitet har till uppgift att upprätta en omfattande förteckning över planerade hållbara energiinvesteringsprojekt och öka de lokala och regionala myndigheternas kapacitet när det gäller tillgång till resurser som de europeiska struktur- och investeringsfonderna och projektutvecklingsstödet inom ramen för Horisont 2020. Kommittén anser att initiativ för att skapa en enda kontaktpunkt som kan tillhandahålla tekniska bedömningar, stöd vid upphandlingsförfaranden och information om finansieringsalternativ för lokala och regionala myndigheter bör utökas och få efterföljare. ReK uppmuntrar offentlig-privata partnerskap och en ytterligare kombination av ESI-fonder och andra program såsom Horisont Europa.

⁽¹³⁾ Den europeiska återhämtningsplanen som svar på covid-19-pandemin: faciliteten för återhämtning och resiliens samt instrumentet för tekniskt stöd (COR-2020-03381) (EUT C 440, 18.12.2020, s. 160).

⁽¹⁴⁾ <http://www.oecd.org/environment/green-budgeting/OECD-Green-Budgeting-Framework-Highlights.pdf>

⁽¹⁵⁾ EcoBudget

⁽¹⁶⁾ Att genomföra Parisavtalet genom en innovativ och hållbar energiomställning på regional och lokal nivå (COR-2019-00617) (EUT C 39, 5.2.2020, s. 72).

40. ReK framhåller behovet av att rikta ekonomiskt stöd till forskning och innovation som svarar mot fastställda lokala behov och välkomnar den nyligen offentliggjorda ansökningsomgången för den europeiska gröna given inom Horisont 2020 som är inriktad på stöd till städer och regioner. Kommittén understryker behovet av innovation och teknik som tillhandahåller nödvändig och relevant information för bättre planering, beslutsfattande och förvaltning. ReK betonar vikten av praxis inom miljöanpassad offentlig upphandling för att främja hållbar innovation och teknik och hållbara tjänster.

Bedömning av effekter och övervakning av resultat för att stärka framtida åtgärder på olika nivåer

41. Kommittén framhåller behovet av att fastställa en uppsättning indikatorer för att bedöma och övervaka framstegen med den gröna given när det gäller lagstiftning, politik och finansiering på regional och lokal nivå samt storstadsnivå. ReK föreslår att man utvecklar en europeisk regional resultattavla som omfattar tydliga, riktade och användarvänliga indikatorer som kan mäta och övervaka genomslaget för den gröna given som ett instrument för återhämtning och resiliens, tydligt definierar socioekonomiska och miljömässiga indikatorer för att mäta effekterna av de många nya lokala gröna givarna, tillhandahåller en översikt över kompletterande strategier och åtgärder, spårar tillgången till finansieringskanaler och finansiella flöden på regional och subnationell nivå och bidrar till att omvärdera, fatta välgrundade beslut och utvärdera effekterna av de åtgärder som vidtagits för att uppnå målen för grön återhämtning, klimatneutralitet och socioekonomisk utveckling.

42. Kommittén understryker att en effektiv och meningsfull övervakning av framstegen genom en europeisk regional resultattavla är beroende av lämpliga mandat och kontinuerliga och konsekventa bidrag från lokala och regionala myndigheter när det gäller att utveckla, presentera och genomföra dessa planer, för att möjliggöra en verkligt kostnadseffektiv strategi med kompletterande åtgärder på alla nivåer. De lokala och regionala myndigheterna står fortfarande inför stora utmaningar när det gäller datainsamling, bland annat inkonsekventa regelverk och brist på mandat, kapacitet och resurser. ReK anser därför att det är mycket viktigt att man anpassar, kopplar samman och rationaliserar övervakningsramarna och indikatorerna för befintliga relevanta initiativ för att undvika dubbelarbete och dra nytta av befintliga metoder och strategier.

43. ReK efterlyser en enhetlig referensram för övervakning av effekterna av insatser och åtgärder som bygger på tillförlitliga vetenskapliga data och som är inriktad på att följa framstegen i genomförandet av målen för hållbar utveckling och Parisavtalet. Kommittén framhåller hur internationella standarder som TC 268 för hållbara städer och samhällen, och de uppgifter som samlats in genom rymdteknik, kan bidra till att övervaka resultaten och inspirera till en sådan regional resultattavla.

44. ReK påpekar att den europeiska regionala resultattavlan kommer att fungera som ett kunskapsverktyg och bidra till att spegla de lokala och regionala myndigheternas många olika behov och förutsättningar runt om i Europa. Den kommer att stödja kartläggningen och spridningen av bästa praxis i enlighet med gemensamma och transparenta kriterier, inbegripet finansieringsfärdiga pilotåtgärder på lokal och subnationell nivå.

45. ReK betonar att den europeiska regionala resultattavlan också bör stödja övervakningen av återhämtningsplanerna i sårbara områden som bergsområden, öregioner och yttersta randområden samt i mindre utvecklade regioner eller regioner med en lägre grad av diversifiering när det gäller produktionen. Kommittén upprepar sin uppmaning om att inrätta ett europeiskt observationsorgan för klimatneutralitet, som kan bidra till att uppfylla nationella rapporteringsskyldigheter inom ramen för styrningen av energiunionen och till kartläggningen och övervakningen av sådana sårbarheter, tillsammans med en ny kompetenskartläggning i EU inom ramen för EU:s kompetenskart. Syftet är att anpassa utformningen av hållbara strategier till kompetensutvecklingen för framtidssäkrade arbetstillfällen av god kvalitet i de mest utsatta och mindre utvecklade regionerna eller regioner med en lägre grad av diversifiering när det gäller produktionen, samt underlätta ett effektivt utbyte av bästa praxis, och även utgå från de befintliga sammansatta indikatorerna och andra eventuella indikatorer som kan komma att fastställas⁽¹⁷⁾.

Bryssel den 10 december 2020.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁷⁾ En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi (COR-2018-05736) (EUT C 404, 29.11.2019, s. 58).